

Sygn. akt: I C 322/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2017 r.

Sąd Rejonowy w Wąbrzeźnie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Hanna Woźniak
Protokolant:	sekretarz sądowy Jagoda Mazur

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2017 r. w Wąbrzeźnie

sprawy z wniosku B. B. (1)

z udziałem W. B.

o roszczenia wzajemne między właścicielem a samoistnym posiadaczem rzeczy

1. zasądza od pozwanego W. B. na rzecz powódki B. B. (1) kwotę 13.634,21 (trzyście tysięcy sześćset trzydzieści cztery 21/100) złotych z odsetkami ustawowymi od dnia 22 września 2015r. do dnia zapłaty;
2. w pozostałej części powództwo oddala;
3. wydatkami poniesionymi w sprawie obciąża Skarb Państwa;
4. zasądza od Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie tytułem pomocy prawnej udzielonej obu stronom z urzędu kwoty po 2.952 (dwa tysiące dziewięćset pięćdziesiąt dwa) złote brutto na rzecz:
 - a) adw. M. G. Kancelaria Adwokacka w W. ul. (...),
 - b) adw. W. I. Kancelaria Adwokacka w W. ul. (...).

SSR Hanna Woźniak

Sygn. akt I C 322/15

UZASADNIENIE

B. B. (1) wniosła pozew przeciwko W. B. o zapłatę kwoty 38.530 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu wraz z kosztami procesu. W uzasadnieniu pozwu wskazała, że kwotę tę stanowią wydatki i nakłady poniesione z jej majątku osobistego na majątek osobisty męża W. B..

Pozwany wniosł o oddalenie powództwa co najmniej w części, gdyż w sprawie o podział majątku roszczenia powódki zostały w dużej mierze zaspokojone. Ustanowiony dla pozwanego fachowy pełnomocnik wniosł o odrzucenie pozwu na podstawie art.199§1 pkt 1 kpc z uwagi na całkowite rozliczenie stron w sprawie o podział majątku wspólnego.

Sąd ustalił, co następuje:

B. S. i W. B. zawarli związek małżeński w dniu 17 czerwca 1989r. 04 lutego 2005r. uprawomocnił się wyrok orzekający separację małż. B.. Wcześniej, 30 czerwca 2004r. uprawomocnił się wyrok znoszący z dniem 08 czerwca 2004r. ustawową wspólność małżeńską pomiędzy małż. B. Od początku małżeństwa B. i W. małż. B. mieszkali w gospodarstwie rolnym (...), którego wyłącznym właścicielem stał się on jeszcze przed ślubem (fakty bezsporne między stronami).

W. B. od wielu lat boryka się z chorobą alkoholową, dwukrotnie był na

leczeniu zamkniętym (dowód: zeznania świadków: B. K. – k.177, M. B., M. B., S. O., D. O. – nagranie rozprawy z 14 października 2016r. od 00:05:17 do 01:26:05, zeznania powódki – nagranie rozprawy z 22 listopada 2016r. od 00:03:00 do 00:44:31)

B. B. (1) jest z wykształcenia krawcową. W trakcie małżeństwa pracowała zawodowo oraz dorabiała szyciem po godzinach pracy. Była i jest osobą bardzo pracowitą. Po dniu 08 czerwca 2004r. do 2012r. B. B. (1) z zarobionych przez siebie pieniędzy sfinansowała zakup materiałów oraz częściowo koszty robocizny przy następujących pracach remontowych w nieruchomości męża: wymiana 4 sztuk okien (w tym jednego małego łazienkowego) na parterze, adaptacja strychu na 3 pokoje mieszkalne (zakup 4 szt. okien, zakup 4 szt. drzwi z futrynami, zakup 1 futryny, ocieplenie poddasza wełną mineralną, postawienie ścian z płyt gipsowo-kartonowych, położenie gładzi, malowanie, podwieszenie sufitów, położenie podłóg, zakup 5 kaloryferów, doprowadzenie kabli elektrycznych), zakup pieca c.o. wraz z kosztami montażu, wymiana ogrzewacza wody wraz z kosztami montażu, wymiana muszli klozetowej wraz ze spłuczką, dwukrotna wymiana kaloryfera w łazience i założenie dodatkowego kaloryfera, wymiana baterii w łazience, wymiana podłogi w pokoju na parterze o pow. 38 m² wraz z montażem, zrobienie wylewki betonowej pod panele, położenie gładzi w tym samym pokoju, powiększenie studzienki, montaż paneli ściennych i podłogowych w korytarzu. Najwięcej własnej pracy w wybudowanie trzech pokoi na piętrze włożył 13-letni wówczas syn stron K. B. (1). W pracach pomagał także W. B., on też zakupił narzędzia potrzebne do prac budowlanych (dowód: zeznania świadków: B. K. – k. 176v-177, K. B. – k. 177-177v, M. B., M. B., S. O., D. O. – nagranie rozprawy z 14 października 2016r. od 00:05:17 do 01:26:05, zeznania powódki i częściowo zeznania pozwanego – nagranie rozprawy z 22 listopada 2016r. od 00:03:00 do 01:11:28, kopie faktur, rachunków, paragonów i wyciągów z konta, kopia PIT/D – k.9, 11-19, 135-175).

Aktualna wartość materiałów oraz robocizny sfinansowanych przy remontach przez B. B. (1) wynosi 13.634,21 zł (dowód: opinia biegłego K. C. – k.274-312 i nagranie rozprawy z 24 października 2017r. od 00:01:05 do 00:30:20).

Sąd zważył, co następuje:

Sąd dał wiarę zeznaniom wszystkich świadków słuchanych w sprawie z wyjątkiem świadka C. B. – matki pozwanego. Świadek ten wyraźnie zeznawał w sposób intencjonalny, częściowo nie na temat, z niechęcią odnosił się do powódki. Nieprzekonujące jest twierdzenie tego świadka, że partycypował w kosztach zakupu okien. C. B. w tym okresie utrzymywała się z renty (emerytury) rolniczej wypłacanej przez KRUS, a jest powszechnie znanym faktem, że świadczenia te są stosunkowo niskie. Z kolei W. B. zapewne finansowo nie wspomagał matki, skoro nie miał na bieżące alimenty na dzieci i wyprzedawał ziemię z gospodarstwa, by pokryć różne swoje zobowiązania. W ocenie Sądu C. B. nie była w stanie zaoszczędzić tak dużych kwot, by stać ją było na kosztowną wymianę okien w cudzej nieruchomości.

Zeznaniom pozostałych świadków sąd dał wiarę w całości, uznając za naturalne, że w szczególności zeznania te się różnią. W ocenie Sądu najbardziej wiarygodne i miarodajne są zeznania K. B. (1), który mimo bardzo młodego wieku niemal sam wykonał większość prac murarskich przy adaptacji strychu na pomieszczenia mieszkalne. Świadek ten zeznawał spokojnie, podkreślał, że pewnych faktów nie pamięta, a o niektórych sprawach nie wiedział, bo był za młody, by rodzice go we wszystkie swoje sprawy wtajemniczali. Zeznania wszystkich świadków układają się w logiczną całość.

Sąd również w całości dał wiarę zeznaniom powódki, gdyż znajdują one oparcie w zeznaniach świadków ocenionych jako wiarygodne oraz w dowodach z dokumentów przedłożonych przez powódkę do akt sprawy, których autentyczności nikt nie kwestionował.

Sąd częściowo dał wiarę zeznaniom pozwanego, ale tylko w takim zakresie, w jakim nie były sprzeczne z pozostałym ocenionym jako wiarygodny materiałem dowodowym. Sąd nie dał wiary pozwanemu, by pokrywał on częściowo koszty zakupu materiałów do remontu, a tylko ze względów podatkowych faktury były wystawiane na B. B. (1). Przeczą temu nie tylko zeznania B. B. (1), ale także wskazania płynące z logiki i doświadczenia życiowego. W. B. przez większość swego dorosłego życia borykał się z problemami finansowymi spowodowanymi zapewne chorobą alkoholową, bo z jednej strony – nie prowadził własnego gospodarstwa (oddał je w dzierżawę) i miał długie okresy pozostawiania bez pracy w związku z nadużywaniem alkoholu, a z drugiej strony – musiał przecież zaspokajać swoje osobiste potrzeby w zakresie wyżywienia, higieny, odzieży itp, a z powodu niepłaconych alimentów był zadłużony w funduszu alimentacyjnym. W takiej sytuacji nie mógł mieć nadwyżek finansowych, które mogłyby być przeznaczane na remonty w domu.

Sąd zdyskwalifikował opinię biegłego W. K.. Sąd w pełni podzielił zarzuty pełnomocnika powódki sformułowane w piśmie procesowym z dnia 20 lutego 2017r. Ze sposobu sformułowania opinii przez tego biegłego przebija jego niechęć do powódki. Biegły wypowiedział się na okoliczności nie objęte tezą dowodową, podkreślając jakie korzyści odniosła powódka z zamieszkiwania w nieruchomości męża bez uiszczania czynszu (co nie ma żadnego związku z dochodzonym roszczeniem). Biegły nie zawiadomił również powódki o terminie oględzin nieruchomości. Uniemożliwił tym powódce wzięcie udziału w tej czynności i zgłoszenie ewentualnych uwag. W ocenie Sądu biegły nie był bezstronny przy wydawaniu opinii, co mogło mieć wpływ na jej wnioski końcowe.

Sąd podzielił wnioski końcowe opinii biegłego K. C. (k.284-312 i nagranie rozprawy z 24 października 2017r. od 00:01:05 do 00:30:20). Wprawdzie również ten biegły zamieścił we wnioskach opinii pisemnej (pkt 2-4) uwagi, których Sąd nie oczekiwał od biegłego, niemniej na rozprawie w dniu 24 października 2017r. biegły odniósł się logicznie do wszystkich zastrzeżeń złożonych przez pełnomocnika powódki, nadto wyjaśnił, że okresy amortyzacji środków trwałych wynikają z konkretnych przepisów prawa i okresy te są stosunkowo krótkie, dlatego wartość nakładów z uwzględnieniem stopnia zużycia może być dla powódki zaskoczeniem. Biegły podkreślił, że jego uwagi wyrażone w pkt. 2-4 wniosków opinii stanowią suche stwierdzenie faktów, a biegły zna swoje obowiązki w procesie cywilnym i przy sporządzaniu opinii nie kierował się zadowoleniem strony, tylko przepisami prawa.

W sprawie niniejszej zastosowanie znajdują przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu (art.405 – art.409 kc). Zarówno bowiem powódka jak i pozwany mieli pełną świadomość stosunków majątkowych obowiązujących w ich małżeństwie w poszczególnych datach. Czynienie zatem remontów przez powódkę z własnych odrębnych środków na cudzej nieruchomości w ocenie Sądu doprowadziło do bezpodstawnego wzbogacenia się W. B.. O ile jednak stosunki majątkowe między małżonkami były prawnie klarowne, o tyle stosunki faktyczne były nader skomplikowane. Małżonkowie faktycznie mieszkali w tym samym domu. Od długiego jednak czasu zajmowali oddzielne pokoje, korzystając ze wspólnej kuchni, łazienki i przedpokoju. Pokoje wybudowane na piętrze służyły dzieciom stron, aczkolwiek w sensie majątkowym stanowiły oczywiście własność pozwanego. Powódka do momentu wyprowadzenia się od byłego męża (co miało miejsce pod koniec niniejszego procesu) korzystała co najmniej z części poczynionych przez siebie nakładów. Na dzień wyrokowania poczynione nakłady przedstawiały oczywiście inną wartość, niż w momencie ich poniesienia. Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Sądu Najwyższego (por. wyrok z 12.2.2016 r., II CSK 302/15), jeżeli zwrot bezpodstawnego wzbogacenia ma nastąpić w pieniądzu, to w razie uwzględnienia powództwa zasądzeniu podlega zwrot aktualnego wzbogacenia, przez co należy rozumieć, zgodnie z art. 405 kc w zw. z art. 316 kpc i stosowanym w drodze analogii art. 363 § 2 kc, zwrot wzbogacenia istniejącego w chwili wyrokowania. W ocenie sądu I instancji instytucja bezpodstawnego wzbogacenia w pełni oddaje charakter roszczenia, z którym wystąpiła powódka, w przeciwieństwie do rozliczeń z tytułu samoistnego posiadania rzeczy.

Z tych wszystkich względów na podstawie art.405 kc orzeczono jak w pkt. 1 i 2 wyroku.

Ponieważ B. B. (1) była zwolniona od kosztów niniejszego postępowania w całości, a W. B. z uwagi na swoją sytuację materialną korzystał z pomocy pełnomocnika z urzędu, Sąd kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa, uznając, że pozwany utrzymujący się z dorywczych prac nie jest w stanie ponieść kosztów procesu nawet w części (art.98 kpc).

O kosztach należnych pełnomocnikom z urzędu Sąd orzekł na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez skarb państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz.U. 2013 poz.461z późn.zm.).

SSR Hanna Woźniak